

جمعه — ۱ تشرین اول ۱۹۲۶

جلد : ۶

اوچنچي سنه — نومرو ۷۰

ملی محبوسه

اداره خانه :
باب عالی جاده سفده
اقدام ۱۰ ردی
اتصالنده کی بناده
دائرة مخصوصه
صاحب و مدیری
محمد مسیح

آبونه نمره اولی
سنه لکی ۲۵۰ ،
آلتی آیلغی ۱۲۵
فوق العاده نسخه لر
ایچون ۵۰۰ و ۳۰۰
غروشد
مجموعه من هیئت نتیجه
طبعی تدبیر ایدلمه یین
آثار اعاده ایدلمز

هر آیک برنجی وازمه بشیر کونلری میبار، علمی، ادبی، اقتصادی، فنی رسمی مجموعه دور

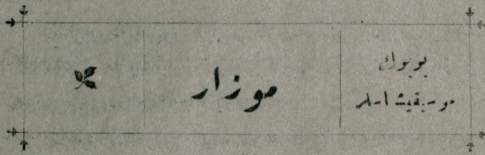
مقدمه درلر . بو وضعیت آلمان یادن بش اون کون اول وطنه عودتمده
بی بویوک دوشونجملر قایستنده براقی ... دانس ، دانس ،
دانس ...

دانس نامی آلتنده چارلستون - که بویوکون آلمان یاده منع
ایدلشدر - واملی کی خفته شرب قایلدره یافشان وحی اخلاقی
صایلمایان اویونلر - بیلمم بو خاصه - منه بناء می - صالحین
ومرضی بر شکله و جیلین بر خالده ایلرله یوب کیدیور . آرتق
بوتون جیلینلغیه ایلرله یوب کیدن بوسیلاب قارشیمزده بویوکون
تهلکلی بر منظره عرض ایتمه باشلامشدر : بناء علیه اونک
بویوکونکی بحراسی هر حالده کیشدریمک و اوکلنکه مز بر جریان
طرزی ویرمک مجبوریتندیز .

نموده ، دانس ، اجتماعی و مدنی بر حیات ایچون لازم
وهمده میرمدر . بو کا بناء دانس بایلمالدر وحی بیلمیلر
دخی اوکرمیلدرلر . چونکه اوروپاده دانس بیلممین کنج ویا
اختیارهم هیچ بر فرد تصادف ایدیلرمن ؛ زیراماسب بر مجلسده
رفتقنده بولون قادینی دانسه قادیمرایان بر ارک و قالمایان
بر قادین بویوک نرا کسترلکه اتسام اولونور . فقط بویوک و غما
دانس لوقالری دائمی رقیب و صیق بر تصد آلتنده بولوندریلر .
سربست دانس لوقالریه اون ایکی ، اون بش یاشنده کی قیز ویا
ارکک جوچقورک کیتملرینه قانوناً مساعد اولونمادیکی کی عااله
قادینلریده خصوصی (Gesellschaft = جمعیت) لردن
ماعدای هیچ بر سربست دانس لوقالی زیارت ایتملر . اولرک
دانس ایده ییله جکری محفلار Privatveranstaltung لر یعنی
خصوصی اجتماعلر و عااله کمره لاشافتلی و یاقیزوارک مکتبلرینک
کندی آرارلنده ترتیب ایتدکری فیرانشالتونقلدر . بناء علیه
هرهائی برلوقالده اون ایکی یاشنده کی بر قیز جوچقورک ۳۵
یاشنده کی بزارککه دانس ایتمی کی غریب منظرملره تصادف
ایتمک آلمان یاده پکده ممکن اوله ماز ؛ چونکه بویوک لوقالر
(زینت بولیتسای) دینلن (ضابطه اخلاقیه) طرفدن درحال
قابندریلر .

عصری حیات اجتماعی تربیلرینی بنسهمک ایستمین کنج
قادینلریمزه و بالخاصه عااله لیمزه بو خصوصده بر آتانی و اعتدال
توضیه ایدرکن سوکیلی حکومتلرکده دانس مکتبلریمز ودانس
لوقالریمزده کی اجتماعی تماسک دایه جدی و دایه اخلاقی رغایه
ایله انکشافده دایه فضله برقیظ و اهمیت عطف ایده جکی امید
ایتمک ایستمز .

نحرت ابراهیم

۷

« موزار حسی در ، در حال قایلر . (رومن رولان) .
ایلمک عشق تجربه می اون دوت یاشنده کچیردی ، دیمشدر .
اون یدی یاشندن یکریمی بش یاشنه قادارکی سندرلنده ایسه ، ینه
او حسیک ، فقط بودفه الک جدی المریسه قاتلانیدی .
قادین شعریک موزار اوزوند مستش بر تأثیری واردی .
طلبلری اکثریا کوزول ، صنعتکار و تریه قیزلردی . اولرله
قارشی ایچدن کلن بر حرمت بسلهردی . کندیلرینه هیچ نی
سویلممن ، فقط اثرلری الهاملریله دوله ، باباسنده بعضاصاف
حسیرینی آچاردی . معمایه ، قیزلر حقنده کی حسابسته عااله
مؤلفلر طرفندن یوروتولان بوتون معاملهرک مکتوبلردن حقیق
دل دینی حقیقتیده اونو تایلیم : یعنی ، بر پردر آکاتیلر بیلرک
حکایه لره کوره ..

تام یکریمی بشنچ یاشنده ، یاز آیلرینک الک حرارتلی بر
کوننده ، سوکیلی باباسنه شو جملینی یازیور :

« شاقلاشدیم بوتون قیزلری آلمی مجبوریتده قالسیدم ،
شیمدی یه قادار قولایجه حق ایکی یوز زوجه اولوردی . (۲۵)
تموز ۱۷۸۱) . بویوکلر ، سانکه ، قادین ظلمنه متوجه مستیزی
ولایفد بر استخفاف خنده می ایله برلکنده قلمندن دوکولور .
چونکه ییچاره موزارده جوق چکدریلر . اوکلری یازدینی
تاریخده بوتون تیجه سز قلب خاطرلری ماضیه قاریشمش ،
اک جدیدی ایسه اهانتله منابه کوروش بولونیوردی . قادین
حقنده کی ایلمک صاف قناعتلری ایله بویوک فقره مک لایقده معناسی
آرهمنده کی آچیق تضادک سبی بودر . واقعا بخله اکلندیلر ،
فقط بنده اولرله کولکی اکلندیرمکدن باشقه برشی یایمامشدم که ،
دیمک ایستور : نه قیرغین بر تأویل و تسلی !! ایکی یوز خاطرده دن
اک جدیدلرینک مکتوبلرکده بخی واردر ..

غایت عقلی بر قادین اولان قونتهس دولودرونه اثر اتحاف
ایتدیکنی یازیور : چونکه ، ایکی کوزول قیزی طلبلری ایدی ،
دوستلانی درینلشدر مشلردی . لطفکار همشیرلر کنج خوجالری
اوستنده تریه حسلر بیراقدیلر ...

اوچنجی سته

بو عاقله دن وتام یکریمی یاشنده کی مادمازل اوغوستا (غوستل).
موزاردن هان درس آلمه باشلادی ! بوسفرده اوغا قاپیلدی .
ساز بورغه شویله یازیور :

« پره نس نه لکتورک بر زمان » مترس « ی اولان قیز ،
پک کوزدل قلاوسه ن جالیور . آرقاسندن بن چالدم . اوله
بر کینم واردی که آ کلاته مام . یالکز عقلدن چالدم ؛ کان ایله
اوج دؤا : عمرده کورمه مشدم ؛ مؤلفک آدنی بیله دویمدا
مشدم . هر کس پک ممنون اولدی ، قادیلرک الی اوپمکه مجبور
قالدم . قیزه عاقل اولانی ، خوشمه
کیتمه مزلاک ایتمه دی ده ده کیل .
چونکه هیچ ده فسا ده کیل .
(۸ تشرین ثانی)

اونی قصه آ فرانسجه
شرقیلر بسته لیدی : « قوشلرکه
هر سته = Oiseaux qui
tous les ans (۳۰۷) ن . قل . ۲۹۱ ، ۸ تشرین
ثانی (۱۷۷۷) ، و « ایصنیز بر
اورمانده ! = Dans un
bois solitaire (۳۰۸) ن . قل . ۳۰۳ ، ۲۸ شباط
(۱۷۷۸) . « مادمازل غوستل
ایچون ، دییه یازیور ، بالذات
ویردیکه کفتار اوزرینه بر فرانسز
شرقیسی یاپدم ، فوق العاده نغنی
ایشدی . و مندیلنگلرک اوند
یونی هر کون سویله یورلر ، دلیسی
اولدیلر . « (۷ شباط ۱۷۷۸) .

موزارک ایلاک عشق

غوستلک آتیه سی « دوروته آ » ده بر آقریس ، « مانهایمک
آلتون دوری نک مه لپومدن « ی ایدی . موزار ، اونک ایچون
آریجه م تاسناز یونک (دیدونه) سندن مقبوس . Basta vincesti
Ahl non lasciarmi رسته تیف وایتالیان آریاسی بسته لیدی
(۲۷ شباط ۱۷۷۸) . اوده - یعنی مادام وندیلنغ - بو هووانک
« دلیسی » اولدی ! (۲۸ تاریخنی مکتوب) .
موزارک اصل اوند اوطوردینی کافی ف . آ . وندیلنگ
زوجه سی مغنیه (نه لزبیت وندیلنغ) ید خاطر لاته لم . موزار
اونک اقتدارینی هخته ده کوردی . . .

ساز بورغه مشهور فرانسز قلاوسه یستی مادمازل ژولوم
کله شدی . طانیشدیلر . فرصتی قاجیرمه یارق بی به مول مازور
قونسر توستی ده اوکا انحافاً یازدی . . .

مانهایم کیده رکن آوغسبورغه اقرباسی زنده قالدیلر .
بو بر قاق کونلاک بول اوستی قونا قلامه سی اشناسنده عموچه زاده سی
« بوزله » دن جدا صعبی بر علاقه کوردی . اون دوقوزنده کی
آجیق کوز عموچه قیزی ، صنعتکار مسافرینک اقامتی پک شاعرانه
کیرشمدر . وولفسناغه ده اوکافارشی کوچوک بر قلب آغریسی

دویدی . باباسنه شونلری
یازیور : تکرار سیرایی بر شهره
کشمک بنی پک ممنون ایده جکدر .
دییه بیلیمکه ، اگر بوراده
بو قدار حقیقتی بر عموچه
وینکم و او قدار عنز بر کوچوک
عموچه قیزم بولنماش اولسه -
یدی ! یعنی بوزله ! ، باشمده کی نک
بر صاجله قاسمه بیله ، آوغسو -
رغه کلریمکه ، کله جکمه پشیان
اولوردم . شو آنده سکا عنز
مادمازل بوزله حقنه بر شیلر
یازممه ایحساب ایدم ؛ فقط ،
یارینه قدار بکله بیکم ، چونکه
کندیسی لزومی وجهله . حق
ایتدیکه قدار مدح ایده بیلک
ایچون تماماً فرح لافنی لازم
کلور . .

« ۱۷ تشرین اول . - بو

صباح ایرکندن یازیور و تصدیق

ایدیورمکه (بوزله) من کوزل ، عقلی ، سومیلی ، ماهر
و شبن در ، و بو بویله ، چونکه اولدجه دنیا کورمش ؛ بر قاق
زمانی ده موئخده کیرمش . . . حقیقه پک کوزل آ کلا شبورز ،
چونکه بر آز معذب . بر لکده علی ذم ایدیورز ، نه خوش
اولوریا !

اون بش کون سوکرا یوله جیقاجنی زمان آغلاشدیلر .
ایلر ده آرقداشقلرینک داها صعبی صفحله یی کوره جکر .
مانهایم کایر کلز موسیقشاس بر عاقل زنده یرلشدی .

فقط، ښه او کونړده کوزينه دېکر برکوک شيطان ايليدى:
پرسک مايستروسي (قنابخ) کوزي، مادمازل روز! ...
مېنى مېنى روزک پک ظريف بر پانو جالبې وارى، موزار
بايلدى، خوجامې اولق ايستې! «هر کون قنابخرديم»
دييه يازيور، دېکر بر مکتوبنده: «مادمازل روز، ديور،
اون بش ياشنده [۱]، جوقلرک اوبوکور، پک لطيف ونازک
برکنج قيز، ياشنه کوره جوق معقول وجدى . Series،
جوق قونوشمور، قونوشمه باشلانجهده الفاقه وسوملى سوملى
خطاب ايديور. دون بکا تصويرى قبل اوليان بر لطفده داه
بولوندى. شو صوتامې تام معنايله کوزول چالدى [۱۹۳۰:
ن. ق. ۲۹۰] چابوق کيتمه مسى لازم کن (آندانه) ي
نه قدار مکن ايسه اوقدار حسلى چالدى. همده پک مکمل
چاليور. بيلورسکرکه (آله غرو) نى بورايه کليديکم ايرتى
کونى ييتيردم، بالتبجه مادمازل قنابخي هنوز برکوره کورمشم.
کنج دانهر [کاني]، بونک اوزرينه آندانه ي بازار کن تره دن
فکر آلاجهنى صوردى. تماماً مادمازل روزک مزاجنه کوره،
ديدم! چالديغ زمان هرې خوشه کيتدى. بونک اوزرينه کنج
دانهر سوله دکارمې آکلادى. حقيقتده بود: ايسته آندانه،
ايسته مادمازل قنابخ. (۶ کانون اول ۱۷۷۷).
له او بولوبصوناقى بام باشقه برشى بولمشر. ايجه مناهيک
ساخته ذوقندن برشيلر کيرديکته حکم وړدى! ۱۰ تشرين ثاني ده
اوغلنه:

«اميد ايدرم که مادمازل قنابخ ايچون يازديغک صوناقى
کوجوک کاغده قوپه ايله همشېره کوندر پرسک، دييه يازمى.
فقط، بر قاچ کون سوکنده بردن بره دوستلرينه آريله جفتى
بيلدېرمکه کيتدى! درس ساعتى ايدى... کوجوک، بوکون،
ديدى، عقلای عقلای چالشملى. — ظن ايدرم، ديدم، چونکه
بو حال اوزون سورمه جاک. — ناصل؟ نه ديمک بو؟
ايچون؟ آنه سته دوغرى کيتدى، او اوکا هر شې آکلادى...
بونک اوزرينه، جديتله صوناقى چالغه قويولدى. کوز ياشلرمې
طوتمدم. آنه سنک، قيزک و م. س... ک کوزلرندن ده
ياشيلر دوکولدى، چونکه او آندنه هم صوتامې چاليوردى،

[۱] موزار هامش خالده شولرې علاوه ايديور: «اونو غادن
بو نقطه ي دوزله هم: مادمازل قنابخک اون بش ياشنده بولنديغى
يازدم؛ فقط آنجې اون اوچنده در، وهنوز اون دردینه کړدى.»

بوتون اولک کوزده سى او صوتاندر. م. س. ...، دېکيليکوز
ديدى، اکر شاپل معلمى اقدى کيده رسه همېزى آغلا نه جق،
وهنديغلر عالمې پارسه بر صنعت سياحتي يامغه حاضر لانيوردى.
موزارى ده قاندر مشاردى، موزار، شېه سز يته بالخاصه ذوقلرينه
محبوب ماداملرک اغالنه، قاپليوردى. الله دن وقتنده طويلاندى،
بر آنده قراوندن واز کيدى:

«آنه م ايله بن قونوشدق ووهنديغلرک حياتى اېکېزکده
خوشينه کيتمدېکي نقطه سنده متفق قالدق. وهنديغلر پک مرد
و جوق بوسک بر آدم، فقط ديدار دکيلدر، بوتون اوى ده
کندى کي. قيزک آجق مشرب بر قدين اولديغه دائر کافي
سوزلر دوتيور. رام [اوبواجى] مرد بر آدم، فقط خوارده،
موزار بالطبع قاندرلرک بحث ايتيور، فقط تختنده مستور هر
شى آکلانديور. «دوشونجه طرزلرى بنم و تکميل ناموسلى
انسانلرک دوشونجه لرن دن بوقدار فرقلى انسانلرله برلکده سياحت
ايتکدن قور قارم» دييه مکتوبى ييتيريور.

فقط، بوتون بوتيدلرک وسيله لک ارقاننده دېکر برسېب
صاف لانيوردى، يکې بر قلب مسئله سى: موزارک مادمازل
آلويژيا وه برى دلجه سته سومه سى! ... محققدرکه موزار باباسنه
قارشى براز فضله اوصلو عقلای کورونمکه جاليشير: يعنى قدين
مسئله لرنده ...

موزار، روزى، او قدار حرمتله سومه سته رغماً شېه سز
هنوز ازدواج ايچون پک کوجوک بولدى... وهنديغلرده
موزارک برقدينده کورمک ايسته دېکي دينى و اخلاقى فضيلت
يوقدى: اولرله مناسبى علاعاده، وقت کيرمک مثابه سنده
قالدى... عموجه قيزى «بوزله» ايله ارقداشلاق صميميتدن
ايلرى کيتمه مکده - کورونوشه کوره - اصرار ايديشنک حقيقى
سېمې مجهول قاير. احتمال، مکتوبلرنده يازمديغى معنوى ضعفلرينى
اله کيرمىدى. فقط کوزلر قيزک موسيقى ايله اوغراشمه مسى
ايچون سبيلرک باشلجه سنى وجوده کتيرمه سين... ايسته، يته
او اشارلرده طائيشيدينى آلويژيانک بوتون بونقصه لرن برى
اولديغه، ايدىآده اوله قاله جفته ايتاندى! ازدواجه اک لايق
اونى بولدى...

پارس: ۲ ايلول ۱۹۲۶

ميخايل زاده

محمد رادى